

FYLKESMANNEN I AUST-AGDER

Hjemmeside: <http://fylkesmannen.no/AA> E-post: postmottak@fmaa.no

Det Kgl. Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep

0030 Oslo

Deres ref.
/ 24.02.2005

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2005/1067 / APF
Ark. nr. 434.10

Dato
23.05.2005

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM ROVILTERSTATNING FOR HUSDYR OG TAMREIN

Vi viser til høringsutkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein, datert 24. februar 2005. Følgende høringsuttalelse er en samordnet uttalelse fra miljøvern- og landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Aust-Agder.

Todelt formålsparagraf

Vi ser positivt på at det nå kommer en ny erstatningsforskrift. Vi er positive til den todelt formålsparagrafen som sier at husdyr og tamrein skal erstattes når rovvilt dreper og skader og samtidig skal erstatningsordningen motivere til effektive forebyggende tiltak. Vi tror en ordning med risikoerstatning på forhånd vil kunne være med å bidra til mer innsats til forebyggende tiltak. Vi har videre tro på dette kan være med på å vri bruken av midler bort fra erstatning i etterkant av skade, til heller å kunne bruke en vesentlig del av midlene til skadeforebyggende tiltak- i det minste landet sett under ett.

Ny erstatningsordning – forslag til annen betegnelse

Den foreslåtte erstatningsordningen viderefører dagens ordning med erstatning for dokumentert rovviltsskade og for udokumentert rovviltsskade. Det nye er den såkalte "forhåndsutbetalte risikoerstatningen" som utbetales i forkant og uavhengig av eventuell skade. Ordet erstatning kobles vanligvis til en skade som har skjedd. Vi foreslår heller å kalle det en risikokompensasjon eller et risikotilskudd.

Geografisk sonering, antall rovdyr og art bestemmer risikoerstatningen

Det skal fastsettes geografiske soner for risikoerstatning og risikofaktorer for de forskjellige områder alt avhengig av hvor stor risikoen for skade der vurderes. Disse forholdene skal fastsettes ved en egen forskrift. Siden det ikke er klageadgang på vedtak fattet etter en forskrift, mener vi det er svært viktig at samtlige berørte parter får anledning til å høres grundig før forskriften fastsettes. Det vil være av stor betydning for å få forståelse for de vedtak om risikoerstatning som fattes. Risikoområder og risikofaktorer fastsettes bl.a. på grunnlag av dokumentasjoner gjort av SNO og overvåkingsprosjektet. Dette er igjen avhengig av at folk melder fra både om observasjoner, spor, kadaver m.m. Vi vet at dette bare delvis har fungert i deler av Aust-Agder.

Kongeørn bør utløse risikoerstatning uavhengig av skade

Når det gjelder risikoerstatning for kongeørn er fylkesmannen av den oppfatning at det bør utbetales en lav risikoerstatning basert på forekomst av jevnlig brukte territorier, uavhengig av skade. Kongeørn fordeler seg over det meste av terrenget i motsetning til de andre artene denne forskriften tar for seg. Vi vet ut i fra flere dødelighetssenderprosjekter i regionen at kongeørn tar

sau og lam i større omfang enn det som kommer frem i tallmaterialet i områder der det ikke er slike undersøkelser. Vi mener dermed at kongeørn er underrepresentert som skadegjører blant dokumenterte skader generelt og at dette skyldes at kadaver forvoldt av denne arten er vanskeligere å finne enn fra eksempelvis gaupe. Samtidig vet vi også at tapet som skyldes kongeørn er forholdsvis beskjedent. Dataene fra flere tapsundersøkelser i regionen og ellers i landet burde kunne benyttes for å beregne en gjennomsnittlig og realistisk risikoerstatning for å slippe sau og lam inn i et kongeørnterritorium. Dagens ordning, og det som vil bli tilfelle dersom også skade skal avgjøre risikoerstatningen, gjør at det lett blir tilfeldige funn av dokumenterte kadaver som utløser et større beløp til erstatning av udokumentert tap over normaltap i et område. Denne delen av ordningen er lett å anse som urettferdig. Ved å utbetale en liten risikoerstatning til alle som har sau og lam innenfor jevnlig brukte kongeørnrevir vil dette være mer rettferdig. Fylkesmannen i Aust-Agder mener at krav til skade for å være berettiget erstatning også bør vurderes nærmere for eksempelvis gaupe.

Hvordan passer den nye erstatningsmodellen for Aust-Agder?

For Aust-Agders del forventes det at et relativt lite areal vil kvalifisere til å kunne utløse midler til risikoerstatning all den tid det er et krav at det både skal være fast tilhold og skade skal ha blitt dokumentert. For områder i Norge der det har vært fast bestand av de ulike rovviltartene over lengre tid er det lettere å vurdere risikoen ut i fra erfaringstall. Vi har fast bestand av kongeørn over det meste av fylket, bortsett fra en sone ytterst mot kysten. For tiden er det kun Bygland som har påvist ynglende gaupe. Skader fra disse to artene er begrenset, både i antall og i utbredelse.

Vi har nesten årlig hatt besøk av ulv de senere årene. Denne arten har tidvis gjort kraftige innhogg i saueflokker i fylket.

I Aust-Agder forventes det at mesteparten av erstatningen vil måtte bli som før, nemlig etterbetaling for dokumentert og sannsynliggjort skades. Stortinget har bestemt at en betydelig del av erstatningen gis som forhåndsutbetalt risikoerstatning og da som et insentiv til forebyggende tiltak. Dette vil ikke kunne passe for Aust-Agder.

Søknadsprosedyrer

Det forslås at det skal søkes om forhåndsutbetalt risikoerstatning og erstatning for udokumentert rovviltskade men at det ikke skal være nødvendig å søke om erstatning for dokumentert rovviltskade. Fylkesmannen i Aust-Agder mener at denne oppdelingen gir grunnlag for misforståelser og mener at det bør søkes om alle de tre typene erstatning.

Kommentarer til de enkelte paragrafer:

§ 1. OK.

§ 2. OK, se generelle kommentarer.

§ 3. Vi er i tvil om det er nødvendig å begrense erstatning til følgende hunder under følgende betingelser; jakthunder, vokterhunder og gjeterhunder under lovlig jakt, lovlig trening eller jakthundprøver. Ordningen bør vurderes å omfatte andre brukshunder i andre settinger enn de tre som er ramset opp som eksempelvis hund på ettersøk, lavinehunder under arbeid, politihunder under arbeid osv. Et alternativ er å la erstatningen gjelde alle hunder som er id-merket uansett bruk eller ikke. Se ellers generelle kommentarer, særlig om pkt. f og g.

§ 4. Fylkesmannen i Aust-Agder mener at det ikke bør være et krav om at enheten oppfyller kravene for å motta produksjonstillegg for husdyrhold etter jordbruksavtalen. All den tid vi foreslår å la alle hunder bli erstatningsberettiget så er det en naturlig oppfølging at også enheter med få dyr som dermed ikke har krav på produksjonstillegg også skal få erstattet sine dyr dersom de blir dokumentert tatt av rovdyr.

§ 5. OK, noe klarere hjemmel til å stille krav enn før.

§ 6. OK, nå klarere grenser en før. Fylkesmannen i Aust-Agder mener at enkelte sydlige områder i landet, eksempelvis deler av Rogaland og Agder, bør kunne unntas fra denne tidsbegrensning for å få erstatning. Det finnes områder der sau og lam kan gå ute utover 1. november uten at dette umiddelbart strider med dårlig dyrehold.

§ 7. OK

§ 8. OK, se generelle kommentarer

§ 9. OK, se generelle kommentarer. DN skal fastsette egen forskrift der risikoområder og risikofaktorer og satser pr dyr blir fastlagt. Ved høring av denne forskriften er det viktig at de lokale organisasjoner får uttale seg og påvirke hvor grensene går og hvilke risikofaktorer som kan fastsettes.

§ 10. OK

§ 11. OK, se generelle kommentarer, foreslår at det må søkes også om denne type erstatning.

§ 12. OK, som nå

§ 13. OK

§ 14. Fylkesmannen merker seg at det i ny ordning foreslås som før at det kan bli utbetalt erstatning for udokumentert skade som følge av ett eller noen få dokumenterte drepte dyr selv om det på forhånd er utbetalt risikoerstatning. Dersom erstatningen for udokumenterte tap overskrider risikoerstatningen vil det bli fratrukket for det som da er utbetalt på forhånd. Fylkesmannen peker på at dette gjør at motivasjonen for å jobbe for redusert tap gjennom beitesesongen kan bli noe utvannet all den tid det uansett vil kunne bli høyere utbetalinger etter endt beitesesong som følge av udokumentert tap.

§ 15. OK

§ 16. OK, se generelle kommentarer

§ 18. OK

§ 19. OK, mer tydelig hjemmel en før

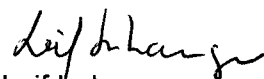
§ 20. OK, se generelle kommentarer

§ 21 – 24. OK

Med hilsen

Eva Boman
fung. fylkesmiljøvernsjef

Leif Løhaugen
landbruksdirektør

Saksbehandler: Arild Pfaff, Telefon 37017549

Kopi: *Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmennene i Region 2; Telemark, Buskerud og Vestfold
Kontaktutvalget for rovviltsaker i Aust-Agder*